

Халых медицини

ОЛИВА ҪАВЕПЕ

Ҫак процедура хысцан шэннипе пулна кирек мэнле чир те, ангина та иртме кирлө. З литр шыва вёретмелле, унта 1 апат кашак олива ҫаве ямалла. Кастрюле хабар төлө лартмалла та пүс ҫийён утиялла пёркене паспа май килнэ таран ытларах сывлама тарашмалла. Ингаляци вахтэнче хыт тарлаттарать. Процедура хысцан тара шалса илмелле, типе ҫи-пүс таханса вырэн ҫине выртмалла. Курс – сываличен.

СУХАНРАН – МАС

Ҫапанса ыраттарнă, пицсе кайнă е тэм илнэ ўте сиплеме сухан масе хатэрлесен лайах. Вёттэнэ ватам сухана кашт хөвөлсөврэнш ҫаве янă ҫатма ҫинче ышаламалла та кёленче банкана ямалла. Каштак сивенсен чөрө ҫамарта шурри хушса патратмалла. Маца сиенленнэ ўте сёрмделле, бинтпа ыхмалла. Компреса ҫённипе кунне темиже хут улштармалла. Курс – 3-4 кун.

КҮС АЙЁ ТАРТАННА

Хупахан 1 чей кашаке вёттэнэ типе тымарне тин вёренэ ҫур литр шыва ямалла, чөр каца лартмалла, ирхине сархтармалла. Шёвеке пёртан вицэ пая үйарса пёр кунра ўчце ямалла. Курс – күс айё тартанма падахиччен.

Асанье ҫүңceu

ХУРАТУЛА АВАРТСА

Юн тымаресене тасатма, япаласен ылмашанавне лайхлатма, сахар шайне чакрма ҫак меслете пулшатать.

Каçхине 1 апат кашаке хуратул кёрпине кофе арманёпе ҫанхак пулучен вёттмелле, 1 стакан турхага е кефира ярса сивётмеше лартмалла. Ирхине апатчен 30 минут маларах ёммелле. Сиплев курс – 14 кун.

ПАРАС ПАШАЛУ

Шэнса пасалнинчен сиплене 1 чей кашаке авартнă хура пэрча, 1 чей кашаке ҫанхака, 1 чей кашаке пыла хутштармалла. Лайах ҫурса ҫүхе пашалу хатэрлелле. Ӑна ҫөрлөнө хирэц ыратакан пыр ҫине хурса ҫам шарфга ыхмалла. Компреса ирхине илмелле.

Тепер рецепт: аш арманёпе хаяр хөрлө пэрчан 10 хутацне авартмалла, 250 миллилитр олива ҫаве тата 25 миллилитр тасатнă крацчин хушмалла. Лайах патратмалла та 10 кун лартмалла. Ҫак хутшпа ҫөрлөнө хирэц кákра сатартмалла, ҫам тутарпа чёркемелле.

ХАВАРТ ХАТАРАТЬ

Ангинारан пёр талакрах хаталас тесен ҫак рецептта усаж курма пулать.

Чөр хөрлө кашмана вётэ теркапа хырмалла, 250 миллилитр кёрекен стакана тултармалла. 9 процентлă апат уксус 1 апат кашаке хушмалла. Тэйтэн вырэнта 4 сехет лартмалла. Пачартаса сэткенне юхтармалла. Сёткене кашни 2,5 сехетре пыра үхемелле.

САНГАЛАМАК

Кантарла ҫөрле			
18.02	- 12	- 15	***
19.02	- 11	- 13	**
20.02	- 6	- 2	**
21.02	+ 1	- 2	***
22.02	0	- 3	***
23.02	- 1	- 5	***
24.02	- 1	- 5	***

6 (822) №, 2015, февраль/нарacs, 18

Хакё ирёклё

АСАМЛА ХАРПАК

Сёлэ харпакэн шёвеке чаннинех асамла витём күрет: иммунитета ўстерет, организмын хүтлэх хаватне вайларатать, ҫамралатать. Ӑна ўчце пурэнсан ўт тартанни иртет, шак хавалакан тытам єчё лайхланать, юн пусаме, юнри сахар шайе ѹөркене көрөсч.

2 апат кашаке шултра сёлэ харпакне дурслага хурса юхакан шын айнчэ сумалла, тин вёрен 1,5 стакан шыва ярса 5 минут пёсэрмелле. Ҫулам ҫинчен илсен 10 минут лартмалла та сархтармалла. Кунне 2 хут апатчен 20 минут маларах ҫуршар стакан ёммелле.

Сиплев курс – 30 кун. 10 кун тахтан хүснэгт төлөр курс ирттермелле.

КАВАКАРЧАН КҮС

Кавакарчан күс /незабудка/ ўпкешэн питэ усалла. Сиплевре чечекепе, тунипе, ҫулципе усаж курашч. Вёснене ўсен-тэран чечеке ларнă вахтага пухса хатэрлелле.

Препарачесем шынца хирэсле, манкана ҫемсече каларакан, юн кайнине чаракан витёмпе паларса тарацч. Вёсемпе ўпке туберкулезэ, варах бронхит, ўслек алтратсан сипленесч.

2 чей кашаке чөртавара тин вёрен 1 стакан шыва ямалла, 4 сехетрен сархтармалла. Кунне 3-4 хут 1-ер апат кашаке ёммелле. Курс – сываличен.

Нина Ефимова 1979 ҫулта Канашри медицина училищнинчен вэрсене тухнă. Сывлых сыйлавэнчे єслеме пусласанах ҫамрал специалист явалхла паларнă, пёлөвне куллен ўстерсе пынă, сиплевре пүян опыт пухнă. Нина Николаевна, Канаш районненчи Юманкарти фельдшер-акушерpunktэн заведующий пулна май, ку тархри ынсане медицина пулшавбие вахтага тивестерес тесе нумай тархшатать.

О. РОМАНОВА саныкерчек.

КИШЕРПЕ ПЫЛ ХУТАШ

Хырмлэхпа вуник пумаклă пыршя язви алтратсан ҫуршар килограмм теркэланă кишер, аш арманёпе авартнă астархан майяр, пыл тата услам ҫу кирлэ.

Ҫава ирёлтермелле, кишер хушса патратмалла та сивётмelle. Пылла майяр ярса лайах патратмалла. Кунне 3 хут апатчен ҫурсехет маларах 1-ер апат кашаке ҫимелле. Сиплев курс – сываличен.

Йүнёлле ысыртма вакшар!

Хаçат-журнала 2015 ҫулан иккемэш ҫурринче илсе тамашкан

Феврален 1-мэшёнчен пусласа марта

31- мэшёччен

иртнэ ҫурт үсүүлэх
хаксемпэ
ысырттару иртет.
Ҫак тапхарт
“Хыпар”
Издательство
ҫурчэн пур
кэларымне та
йүнёрхе хакпа
ысыртма пулать.

Каларымсем	Индекс	Почта уйрэмсече	«Чаваш пичет» киоскссинч	«Советская Чувашия» киоскссинч	Редакции
Хыпар	54800	737,70	288	279	144
* Хыпар-эрнекун	78353	321,96	150	141	90
Ҫамраксен хачач	54804	375,96	234	231	144
Чаваш хэрарым	11515	340,44	222	213	141
Сывлых	11524	215,4	114	111	81
Кил-ҫурт, хушма хусалых	54806	192,66	114	111	81
** Хресчен сасси	54838	280,92	168	162	114
Таван Атэл	11529	319,08	252	246	198
Капкан	24608	161,52	150	126	108
ЛИК	83429	140,36	120	120	100
Вести Чувашии	54807	310,92	192	186	144
Собрание законодательства ЧР	54847	743,58	660	660	570
Тантш	54802	256,92	138	132	90
Самант	73208	181,02	162	156	120
Тетте	73771	143,52	114	111	90

* Июлэн 1-мэшёнчен “Хыпар-шаматкун” хаçат “Хыпар-эрнекун” ятпа тухма пуслать.

** “Хресчен сасси - Кил” иккемэш ҫурт үсүүлэх пичетленмest. Малашне “Хресчен сасси” хаçат эрнөре пёл хутчен 8 страница вулакан патне сите.

Үйерки нур

КАЛЛЕХ – ЭМЕЛ Ё҆СЕС
ЫЙТУПА

«Сывләх» кәçалхи 3-меш номеренче «Шывпа кәна ёсмелле» материала асәрхарәп пуләх. Унта Ю. Чехонина диетолог эмел ёснә чухне шута илмелийәркесемпе паллаштарнәччә. Паян қытупа унан сәнәвәсесе малалла пичетләтпәр.

Пәрле юрамасты!

Эмелле сипленнә вәхәтре кирек мәнле пулсан та алкоголь ёсме пачах юрамасты! Тәсләхе Америка президенчә пулна Джордж Бушан пуллашусыне Антонио Бенеди илсе кәтартар-ха. Пәррехинче шәнса чирлесен вәл тәват күн хүшинче 10 түмә парacetамол ёснә. Сиплев вали шәпах кирлә вицә темелле. Анчах эмел алкогольде пәрле пәвере пысак сиен күрекен хәрушә хуташ пулса тәраты. Күн пирки пәлмен Бенеди яланхи йәлиге кашни кунах вицә-тәват бокал паха хәрлә эрек ёссе пурәнна. Җакна пула вәл питә вәйлә аптраста ўкнә, јаңа җалса хәварма часрах операци туса пәвер күсарса лартма тивнә.

Сипленнә вәхәтре шурә эрек, конъяк, хәрлә эрек, сәра, алкоголь коктейлесем ёсме юрамасты.

Кү мұхмәр синдромне те пырса тивет, мәншән тесен юнра алкоголь кәшт кәна юлсан та пүс ыратнине ирттерекен хәнәхнә эмелсем пысак сиен күме пултарацә. Үнсәр пүснә җак шутра – антацидес /хәрләмәләк сәткенәнчи тәвар йүsek-не сиенсәрләткен препаратсем/, апат ирләссине лайлааткан ферментсем, шәк хәваликан препаратсем, кальци пре-парачесем, антибиотиксем.

Антидепрессантсемпес үсә күрнә чухне уйрәмаш тимлә пулмалла. Вәсем алкогольде /уйрәмаш хәрлә эрек/ сәт үзимәсемпес, сырпа, сосиска пачах килештермесе.

Депрессирен сипленнә чухне хәрушәрләхән җак йәркисене пәхәнмасан питә вәйлә гипертони кризә пулма пултарать.

Сәмәх май, сар җиг утин /зверобой/ ләплантаракан шәвекке ёснә чухне гормон контрацептивесем кирлә пек витәм күмәссе.

Шыв е ытти...

Түхәрәп эмелде мәнпес ёсмеллине уйрәммән паләртман чухне пүләм температурилә вәрене шыв юрәхлә. Пәр түмә эмелде ёсме чәрәк стакан шыв җитештәклә. Уйрәм тәсләхе кәна /сәмахран, салицатсемпес антибиотиксем ёснә чухне/ шыв 1 стаканран кая мар кирлә.

Җав вәхәтре хәш-пәр препаратшан урәхла шәвек үсәллә. Эмел витәм пултәр тесен јаңа

сәлтәллә шәвекпе /тәсләхен, боржоми пек минерал шывәп/ ёсме сәнәссе. Вәл сульфана-мидес ёснә чухне хәрләмәхән ләймака сийне йүсексем вәчәрхентересрен хәттәләт. Аспирина илес пулсан хәвәрт ирлекенни лайәх. 1 түмине 1 стакан шыва ярса ёсмелле, күн пек вәл юна хәвәтреах сәрхәнса кәрәт. Тәрәссипе, аспирин ләймака сийшән паха кәслев вәр шәвекпе е рис шәвекпе сыпса ёсмелли пәртен-пәр препарат шутланаты.

Аспирин ёсиччен пәр сехет пәрәлә апат тата цитруссем симе юрамасты, үнсәрән хәрләхән ләймака сийе сиенленет. Тата тепәр самант. Сәтле хәрләхән ләймака сийне вәчәрхентерекен, анчах җав вәхәтреах сәтри белокта тата кальципе җынанәвә кәмән препаратсеме ёсме юраты. Җак шута шыңца хирәсле, ыратнине ирттерекен, туберкулезла көрешекен эмелсем, йод препаратчесем көрецә.

